

На узбережжі моря Космонавтів поблизу антарктичних оазисів – ділянок, де земля та скелі не вкриті льодом, вирувало життя. У повітрі літали поморники та буревісники, на кам'янистих пляжах лежали тюлені та морські леопарди, а навколо маленьких озерець зібралися нелітаючі птахи, без яких неможливо уявити Антарктиду, – пінгвіни. Вздовж берега у воді плавала зграя косаток, які полювали на необережного тюленя. Несподівано із-за льодяної скелі з'явилися нарти із Зернятками та стрімко помчали до води.

– Які ж вони неповороткі та кумедні! – тішився Пустунчик, спостерігаючи за пінгвінами.

– Це на суші. А от у воді швидкість пересування окремих видів пінгвінів сягає 30 км/год, – відповіла Лапуня. – Пінгвіни чудово пірнають. Ковтнувши каміння, вони можуть сягати глибини до 200 м і залишатися під водою до 20 хвилин. Поглянь, он найбільший пінгвін – імператорський. А цей – найпоширеніший, пінгвіни Аделі. Справжні друзі полярників – полюбують жити поблизу людей!

– Чому ж вони тоді від нас тікають? – здивувався Пустунчик. – Я так хотів з ними потоваришувати.

– Звикнуть до нас і повернуться! – заспокоїла Пустунчика Лапуня. – Чому ти засумував?

– Ми перетнули Антарктиду, а білих ведмедів не побачили, – відповів Пустунчик.

– Ти що, Пустунчику! Їх тут ніколи не було. Вони живуть в Арктиці, на протилежному боці Землі, – сплеснула руками Лапуня.

– От тепер я знатиму, що відповісти учительці природознавства, якщо вона мене знову питає, чому білі ведмеді не їдять пінгвінів? – зрадів Пустунчик.

Повні вражень, друзі покидали Білий континент.

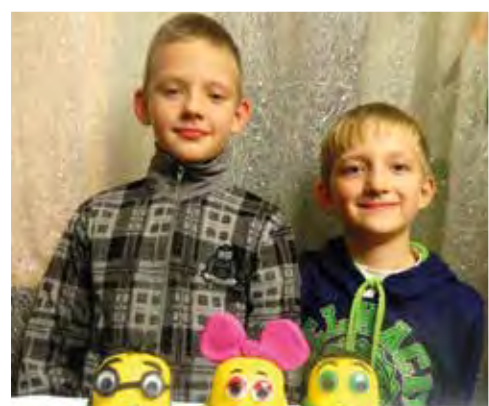
Олег Йонка

ТВОРЧИЙ КОНКУРС „ЗЕРНЯТКА-ІГРАШКИ“

Газету „КОЛОСОЧОК“ любимо читати і читаємо вже не перший рік. Дякуємо за дуже цікаву і пізнавальну газету.

Дмитро та Андрій
Вочаковські, м.Ізяслав
Хмельницької області

Мое захоплення – це гурток „Фантазія“, танці та спів. А ще я також люблю мандрувати у світі знань з „КОЛОСОЧКОМ“.

Никитюк Віктор,
Баштанська школа №2,
Миколаївської області

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:

Дарія Біда, тел.:(032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua

Заступник головного редактора:

Роксолана Дребот,
e-mail: drebot.roksolana@gmail.com

Художник: Оксана Мазур.

Підписано до друку 26.01.16,

формат 60x84/8.

Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.

Адреса редакції: 79038, м. Львів, а/с 9838.

Надруковано в друкарні

ТОВ „Видавничий дім „УКРПОЛ“.

Подорож до Південного полюса

Залишивши нарти із собаками біля підніжжя гори, Зернята піднялися на найвищу точку Антарктиди – пік Вінсон висотою 4 897 м (5 140 м). Фото на пам'ять зафіксувало це досягнення. Відтепер їхній шлях лежав до Південного полюса.

– Скільки ж тут льоду! – дивувався Пустунчик, розглядаючи нескінченну крижану пустелю.

– Дуже багато, – погодився Розумник. – В Антарктиді знаходиться близько 90 % світових запасів криги, а це майже 70 % прісної води нашої планети.

– А я думав, що найбільше прісної води в річках та озерах.

– Та ні, у річках і озерах знаходиться менше 1 % прісної води – пояснив Розумник.

– Завдяки льодяному покриву, який має товщину до 4 км, Антарктида є найвищим материком нашої планети. Маса льоду така велика, що продавлює земну кору, а найнижча точка Антарктиди – западина Бентлі – розташована на 2 540 м нижче рівня моря.

На привалі друзі нагодували собак і продовжили подорож.

– Нарешті ми на Південному полюсі! – вигукнув Пустунчик, коли експедиція Зерняток досягла точки із координатами 90° південної широти та 0° довготи. – Давайте залишимо якийсь знак. Нехай усі знають, що тут були Зернята.

– Авжеж, піднімемо прапор України та Колоска, – підтримала ідею Лапуня.

– Супер! Тепер прапор Колоска завжди майорітиме над Південним полюсом! – зрадів Пустунчик.

– Льодовий покрив Антарктиди повільно і невпинно рухається. Тому разом із ним переміщатиметься і наш прапор, – розчарував Пустунчика Розумник. – Лапуню, а чого ти ходиш навколо прапора?

– Здійснюю навколосвітню подорож, – пояснила Лапуня. – Меридіани сходяться на Північному та Південному полюсах і щойно я їх усіх перетнула! Тому можна вважати, що я здійснила навколосвітню подорож! – хитро посміхнулася Лапуня.

– Я теж так хочу! – вигукнув Пустунчик і кинувся кружляти навколо прапора. – Я здійснив навколосвітню подорож тричі!

– Годі уже, вирушаймо далі, поки ще не стемніло! – покватила хлопців Лапуня.

– Не турбуйтеся, день на полюсі триває приблизно 187 діб. Тут день і ніч змінюються внаслідок обертання Землі навколо Сонця, а не навколо своєї осі. Тож стемніє ще не скоро, – заспокоїв друзів Розумник.

На антарктичній станції „Восток” Зернята зустріли полярника.

– Вітаю вас на полюсі холоду! Підкріпіться і перепочиньте на нашій станції, – звернувся він до втомлених мандрівників.

– Чому ви називаєте вашу станцію полюсом холоду? Я гадав, що в Антарктиді лише один полюс – Південний, – здивувався Пустунчик, попиваючи гарячий чай.

– В Антарктиді окрім Південного географічного полюсу учені виокремлюють іще декілька полюсів: південний маг-

нітний полюс, полюс вітрів, полюс сухості та полюс холоду. Ми з вами зараз знаходимось у місці, де 21 липня 1983 була зафіксована найнижча температура на нашій планеті $-89,2^{\circ}\text{C}$, – пояснив полярник.

– До речі, такі температури вимірюють спиртовими термометрами, бо ртуть замерзає уже при -38°C .

– Не уявляю, як ви можете жити в таких умовах! – поспівчувала Лапуня

– Справді, взимку в Антарктиді нам доводиться несолодко. Метал за низьких температур стає крихким, дизельне паливо застигає і нагадує желе, яке можна різати ножом. Забити цвях у дерев'яну дошку неможливо, бо вона від першого ж удару розколюється, а уся вода (і навіть пара

у повітрі) перетворюється на лід. Тому основні роботи на станції ми виконуємо влітку.

Попивши гарячого чаю, друзі помандрували до найзагадковішого озера світу – Восток.

– Щось я не бачу ніякого озера, – Пустунчик здивовано оглядався навкруги.

– Озеро Восток знаходиться під нами. Воно заховане під шаром льоду, товщина якого подекуди сягає 4 км. Учені сподіваються, що в озері збереглися давні мікроорганізми. Буріння льоду розпочали ще у 1989 р., проте через надзвичайно складні умови дістатися поверхні озера вдалось лише у 2012 р. Детальне вивчення озера заплановано на 2016 р., – розповів полярник і поцікавився: – А куди ви далі направляєтеся?

– Капітан корабля очікує нас на узбережжі моря Космонавтів, – пояснив Розумник.

– Ось вам подарунок. Він пригодиться вам на завершальному етапі маршруту. – Полярник передав Лапуні невеликий пакунок.

На шляху до моря Космонавтів Зернятка перетнули південний полюс не досяжності – географічну точку з координатами $82^{\circ}06'$ пд. ш. $54^{\circ}58'$ сх. д., яку найскладніше досягти завдяки її розташуванню та віддаленості від транспортних шляхів.

Розпакувавши подарунок, друзі побачили трьох великих повітряних зміїв.

– Не второпаю, навіщо вони нам? Ми ж не розважатися сюди приїхали, – розвів руками Пустунчик.

Розгубився навіть Розумник. Проте через декілька хвилин роздумів він радісно вигукнув:

– Еврика! Пам'ятаєте полярник згадував про полюс вітрів? Зауважте, вітер посилюється і постійно дме в напрямку берега, – продовжив Розумник. – Це тому, що на узбережжі атмосферний тиск значно нижчий, ніж в центрі материка, і повітря переміщується з області високого тиску в область низького. Такий вітер ще називають стоковим, бо він наче стікає від полюсу до окраїн материка.

– Ти пропонуєш використати вітер як тяглову силу? – здогадалася Лапуня.

– Так, – підтвердив Розумник. – Нехай наші собаки врешті відпочинуть.

– Ну, тоді наздоганяйте! – вигукнув Пустунчик. Схопивши повітряного змія, він швидко помчав уперед. Не вагаючись, Лапуня та Розумник приєднались до Пустунчика і влаштували справжні перегони.

